

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/dodatki-historyczne-do/166285,Najodwazniejsi-z-odwaznych-ogolnopolski-dodatek-prasowy-poswiecony-Solidarnosci-.html>
28.02.2026, 00:19

„Najodważniejsi z odważnych” – ogólnopolski dodatek prasowy poświęcony Solidarności Walczącej

9 czerwca 2022 ukazał się dodatek specjalny dołączony do kilkunastu tytułów prasowych wchodzących w skład grupy medialnej „Polska Press Grupa”, przygotowany we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej.

09.06.2022

W dodatku:

- Karol Nawrocki, prezes Instytutu Pamięci Narodowej – *Najodwężniejsi z odważnych*
Dzielni, pryncypialni, znakomicie zakonspirowani – ludzie Solidarności Walczącej byli solą w oku reżimowej bezpieki. Z czasem stali się niewygodni także dla tych, którzy wybrali kompromis z komunistami.
- Kamil Dworaczek, Oddział IPN we Wrocławiu – *Jak rodziła się Solidarność Walcząca*
Z datą 13 czerwca 1982 r. ukazał się pierwszy numer pisma „Solidarność Walcząca”, wtedy Polacy mieli pierwszą okazję zetknąć się z tą nazwą. Przez kolejne 8 lat kojarzyła się ona przede wszystkim z bezkompromisową walką z reżimem komunistycznym.
- Łukasz Sołtysik, Oddział IPN we Wrocławiu – *Struktury Solidarności Walczącej 1982–1990*
W literaturze historycznej przyjęło się porównanie struktur SW do glonu albo fraktala. Do glonu dlatego, że rośnie tam, gdzie są sprzyjające warunki przyrodnicze. Natomiast cechą fraktala jest samopodobieństwo, tj. podobieństwo całości do fragmentu i odwrotnie.
- Tomasz Balbus, Magda Wysocka, Oddział IPN we Wrocławiu – *„Róbcie to od czego komunizm upadnie...” Formy działalności Solidarności Walczącej*
Solidarność Walcząca nawiązywała ideowo do tradycji Armii Krajowej, Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, walki z okupantami sowieckimi prowadzonymi przez żołnierzy powojennego podziemia.
- Grzegorz Waligóra, Oddział IPN we Wrocławiu – *Imperium prasowe*
Jedną z najważniejszych form aktywności Solidarności Walczącej była działalność wydawnicza. Organizacja druku, poza oczywistym przełamywaniem informacyjnego monopolu państwa i popularyzacją własnego programu i poglądów, była ważnym elementem budowania struktur i więzi społecznych poprzez możliwość koncentrowania wysiłku dużej grupy osób na konkretnym działaniu.
- Tomasz Balbus, Magda Wysocka, Oddział IPN we Wrocławiu – *„Marzyciel i realista”. Doktor Kornel Morawiecki (1941–2019)*
„Nie interesuje już nas zawieranie jakiegóś kolejnej umowy z tą władzą. Chcemy tę władzę pozbawić władzy”. Układy zawarte przy „okrągłym stole” Kornel Morawiecki uważał za zdradę. Nie sądził, żeby wolni Polacy musieli rządzić swoim krajem wspólnie z przestępcami.
- Wojciech Trębacz, Oddział IPN we Wrocławiu – *Pamięć o Solidarności Walczącej w przestrzeni publicznej Wrocławia*
Historia jest nauką, która w znaczeniu literalnym zajmuje się badaniem działań i wytworów ludzkich. Rezultatem tych badań jest opis dziejów w postaci określonej narracji. Czym innym jest pamięć historii dająca się określić również jako kultura pamięci. Mamy tutaj na myśli wszelkie formy „mówienia” o przeszłości, w tym najbardziej nas interesujące, w kontekście tego artykułu, upamiętnianie jej, a precyzyjniej trwałe upamiętnienia.

- Joanna Hytrek-Hryciuk, Magda Wysocka, Oddział IPN we Wrocławiu – *„Solidarność Walcząca na kobietach stała”*
Współorganizowały struktury Solidarności Walczącej, dbały o bieżące funkcjonowanie organizacji, drukowały i kolportowały podziemną prasę, szukały dla ukrywających się bezpiecznych mieszkań. W życiu codziennym były nauczycielkami, artystkami czy lekarkami. Za swoje zaangażowanie w działalność podziemną często płaciły bardzo wysoką cenę: nieudane życie osobiste, żal ze strony dzieci. Andrzej Kołodziej, jeden z liderów SW, który zresztą o ich aktywności dowiedział się od Ewy Kubasiewicz, podsumował krótko: „Solidarność Walcząca na kobietach stała”.
- *SB kontra SW* – Solidarność Walcząca była obiektem intensywnej inwigilacji w ramach kilku spraw operacyjnego rozpracowania, najważniejszą z nich była SOR „Ośmiornica” prowadzona przez Biuro Studiów SB MSW. W efekcie SB udało się w pewnym stopniu rozpoznać struktury SW. Z zachowanych jedynie szczątkowo materiałów wynika jednak, że była to wiedza daleko niepełna, a wyciągane wnioski często nietrafione.
- Krzysztof Brzechczyn, Przemysław Zwiernik, Oddział IPN w Poznaniu – *Solidarność Walcząca Oddział w Poznaniu*
Solidarność Walcząca prowadziła w Poznaniu prężną działalność. W 1984 r. posiadała trzy, niezależnie od siebie działające, drukarnie. Drukowano w nich m.in.: kartki okolicznościowe, kalendarze, ulotki. Emitowano audycje Radia Solidarność Walcząca (1984–85 i 1988), organizowano demonstracje uliczne oraz malowano napisy na murach. W pierwszej połowie 1985 r. w działalność Solidarności Walczącej w Poznaniu było zaangażowanych około 40 zaprzysiężonych członków organizacji, a także osoby wspomagające, które nie złożyły przysięgi.
- Jarosław Neja, Oddział IPN w Katowicach – *Katowicki Oddział Solidarności Walczącej*
Katowickie struktury Solidarności Walczącej, obok poznańskich i trójmiejskich, zaliczały się do największych oddziałów SW w kraju.
- Piotr Brzeziński, Oddział IPN w Gdańsku – *Solidarność Walcząca w Trójmieście*
W latach 80. XX w. Trójmiasto było jednym z ważniejszych ośrodków działalności Solidarności Walczącej. W różnym okresie czasu funkcjonowało tu kilka podziemnych struktur, luźno związanych lub blisko współpracujących z dolnośląską centralą tej organizacji. Wydawano też własne pisma, z których najważniejszym była ukazująca się w latach 1985–1989 „Solidarność Walcząca Trójmiasto”.
- Michał Siedziako, Oddział IPN w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński – *Solidarność Walcząca w Szczecinie*
Choć szczeciński oddział Solidarności Walczącej powstał dopiero pod koniec 1985 roku, zdążył zaznaczyć swoją obecność na mapie środowisk opozycyjnych PRL.
- Program wydarzeń organizowanych przez Oddział IPN we Wrocławiu w związku z 40. rocznicą powstania Solidarności Walczącej

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

BEZPŁATNY DODATEK
PRZYGOTOWANY Z OKAZJI 40. ROCZNICY
POWSTANIA SOLIDARNOŚCI WALCZĄCEJ
WE WSPÓŁPRACY Z ODDZIAŁEM INSTYTUTU
PAMIĘCI NARODOWEJ WE WROCŁAWIU

Czwartek 9.06.2022

**SOLIDARNOŚĆ
WALCZĄCA**

**Najodważniejsi
z odważnych**

GAZETA LUBUSKA **połomorska** Dziennik Bałtycki **Dziennik** DZIENNIK ZACHODNI WROCŁAWSKA **kurier lubelski** **GŁOS**
POLSKA **nto** **nowiny** WSPÓŁCZESNA Kurier Poranny **GŁOS** Gazeta Krakowska **Echo**

„Najodważniejsi z odważnych” - ogólnopolski dodatek prasowy poświęcony Solidarności Walczącej - 9 czerwca 2022

Pliki do pobrania

[„Najodważniejsi z odważnych” - ogólnopolski dodatek prasowy poświęcony Solidarności Walczącej - 9 czerwca 2022 \(pdf, 3.72 MB\)](#)